

NGUYỆT THỰC

EDVARD MUNCH

KHUẤT ĐẦU

Như những chiếc lá bàng rụng chết tấp tể trong mùa đông, cả đại đội cùng nằm phơi xác trên đỉnh đèo.

Chiều xuống.

Rồi trăng lên.

Những linh hồn trẻ theo ánh trăng đang dắt díu nhau tìm về quê cũ. Nhưng anh không về được. Anh chưa thật chết. Một mảnh đạn ghim vào lưng khiến anh nằm bất động.

Khi đơn vị giải cứu đưa những xác đã bốc mùi lên xe, người ta tìm thấy anh mềm oặt như một sợi bún. Nhưng một sợi bún hãy còn một chút ấm nóng nên người ta đưa anh vào quân y viện.

Sau ba mươi tháng tư, anh bị đem bỏ ra đường. Mẹ anh tìm đến. Bà ôm anh vào lòng như mười chín năm trước bà đã sinh anh ra. Đối với bà, anh vẫn là đứa con vẹn toàn và xinh đẹp nhất. Bà mớm cho anh ăn và hát ru cho anh

ngủ. Bên tai anh không lúc nào ngớt tiếng *à ơi*. Bà đặt anh nằm bên cửa sổ, vì vậy trăng và anh vẫn thường trò chuyện với nhau. Dĩ nhiên mẹ anh không hiểu, nhưng bà biết được anh vui mỗi khi nhìn thấy trăng.

Bọn họ được đưa tới trong đêm sau khi bị buộc phải rời bỏ thành phố. Nơi đây là vùng đất mới dành riêng cho họ, những kẻ bị buộc tội ôm chân đế quốc và bóc lột.

Một khu rừng toàn cỏ tranh và những bụi tre rừng đầy gai. Một con suối nước không chảy nổi ngập đầy lá mục, hứa hẹn sẽ ban phát cho họ một cách công bằng và hào sảng các bệnh sốt rét, thương hàn.

Nàng mười bảy tuổi. Vạt áo trắng nữ sinh ngày nào được xé ra căng trên mặt xô để lọc nước. Cha nói vui, uống nước này nghe có mùi học trò. Mẹ nói, tôi lại nghe ra mùi nước mắt. Cha bảo, từ nay không ai được khóc. Hãy cắn răng mà sống.

Và họ sống được. Bằng chút ít lương thực mang theo. Bằng măng tre rừng. Và sau cùng là bằng than đốt được từ rừng cây phát quang.

Thành phố đã không còn là quê nội. Cũng không là quê ngoại. Nhưng mà nhớ. Nhớ nôn nao. Nhớ còn cào. Nhất là những đêm trăng. Nàng không ngủ được, vẫn thường lang thang ra tận bờ suối. Con suối dưới trăng như có vẻ huyền bí. Nó rủ rỉ kể cho nàng nghe chuyện những con nai, con thỏ, chuyện những con sông và những cây cầu. Nhưng nàng chỉ muốn nghe chuyện của phố phường. Nàng rời bỏ suối, tìm lại con đường trở về phố.

Nàng đi suốt đêm theo ánh trăng, thấy mình đang nghiêng nghiêng dưới những mái lâu. Rồi qua công viên, qua trường học cũ, nhìn thấy ánh điện trong ngôi nhà mình. Mặc dù cha đã cấm, nhưng nàng vẫn khóc. Nước mắt và sương làm áo nàng ướt đẫm.

Hãy đi theo ta, ánh trăng bảo.

Nhưng làm sao đi được, hai chân tôi đã không còn nhúc nhích

Ta cũng đâu có chân, nhưng chỗ nào mà ta không tới được. Không đi được bằng chân thì đi bằng hồn.

Từ đó, anh rời bỏ cái xác thân bất động của mình để đi theo ánh trăng bát ngát. Trăng đưa anh đi qua những dòng sông, những cồn bãi. Qua những xóm thôn yên ngủ. Qua những phố thị thức suốt đêm dài.

Và anh đã gặp nàng.

Em đi tìm ai, anh hỏi.

Tôi đi tìm tôi.

Tìm em?

Vâng, tìm chính tôi.

Em đánh mất mình khi nào?

Tôi không đánh mất. Tôi bị cướp mất. Còn anh?

Tôi sống lại.

Anh đã chết một lần rồi sao?

Gần như thế.

Làm sao anh sống lại?

Tôi theo ánh trăng.

Tôi cũng vậy. Trăng giúp tôi tìm lại chính mình.

Từng đêm, nhất là những đêm trăng tròn, họ sóng đôi đi bên nhau. Người nọ trở thành chiếc bóng của người kia. Họ đi qua những cánh đồng lúa trở ngát thơm. Qua những con đường làng nằm ngủ hờ hênh. Qua những phố không đèn mỗi một. Một đôi lần họ đi qua những chiến trường xưa. Hãy còn những ụ súng, những hố bom, những xương khô lấp lánh. Trên đỉnh một ngọn đồi, nơi trước kia hai khẩu pháo 155 ly ngày đêm thi nhau nhả đạn, họ tìm thấy những vỏ đạn han rỉ nằm lẫn lóc.

Chúng tôi đã chơi trò bắn giết nhau, anh nói, tay chúng tôi đã từng nhúng máu đồng bào mình. Đến bây giờ tôi cũng chẳng hiểu vì sao!

Anh ân hận?

Không, chúng tôi đâu có quyền gì trong cuộc chiến này, chúng tôi chỉ làm theo mệnh lệnh. Điều không hiểu được là tại sao chúng tôi lại làm theo răm rắp trong khi chúng tôi biết quá rõ đó là những mệnh lệnh xuẩn ngốc.

Nếu cuộc chiến còn kéo dài thì em cũng sẽ là một kẻ đồng lõa.

Tại sao?

Vì em cũng phải yêu những kẻ giết người như anh vậy thôi.

Họ ngồi tựa lưng vào nhau, mắt họ nhìn vào hai hướng khác nhau. Trăng tràn ngập đất trời. Đất trời trong sáng quá nhưng tương lai họ tối đen. Bỗng họ quay mặt vào nhau, người nọ nhìn sâu vào mắt người kia. Họ thấy mình trong đó, cô đơn và lạnh lẽo như một hòn cuội trong lòng giếng. Họ không hôn nhau, nhưng một lúc sau, anh nói:

Tôi muốn nhìn thấy em.

Em cũng muốn nhìn thấy anh.

Họ cởi áo quần cho nhau. Cả hai đều rất đẹp. Dưới trăng, họ như hai chồi non mới mọc. Họ chiêm ngưỡng lẫn nhau, thần phục lẫn nhau. Sau cùng họ san sẻ cho nhau. Thân thể họ nóng bỏng như những khẩu đại pháo đang nổ đạn.

Đó là một đêm trăng rất viên mãn giúp họ kéo dài những cuộc rượt đuổi trên thân thể của nhau tới tận sáng.

Cô đi đâu suốt đêm qua và cả ngày hôm nay?

Đi chơi.

Cô trốn về thành phố phải không?

Muốn là về. Việc gì phải trốn.

Cô chống lại chính sách hả?

Tôi chẳng chống cái gì hết. Thích là đi vậy thôi.

Từ nay muốn đi đâu là phải xin phép, biết chưa?

Tôi sẽ đi nữa. Chẳng cần xin phép ai.

Đồ phản động. Liệu hồn đấy.

Những cán bộ tự quản bỏ đi. Bà mẹ vẫn chưa hết lo sợ, nói: con đi đâu vậy? cả nhà sợ lắm. Con đi theo ánh trăng. Nào có ai nhốt được trăng đâu mà mẹ lo. Cả nhà tưởng nàng lam lũ quá sắp hóa điên. Có người bảo nàng bị bệnh mộng du. Cách tốt nhất là xích chân nàng vào giường. Nhưng cha nàng bảo như vậy là giết nàng.

Những đêm sau, bão từ biển xa đem hàng triệu tấn mây thả xuống núi rừng. Trời đất tối đen như bị nhốt kín trong hầm than. Nàng rất nhớ anh, nhưng chỉ biết ngồi trong lều nhìn gió mưa gầm thét.

Cánh cửa bên chỗ anh nằm bị gió đập suýt ròi ra khiến bà mẹ phải dùng dây buộc chặt. Anh cũng bị nhốt. Chỉ có ánh trăng trên cao, cao lắm, tự do thả mái tóc vàng óng lên đầu những đám mây ướt sũng.

Cả một mùa đông dài ẩm ướt sau đó, họ không gặp nhau. Anh mấy lần mắt không nhắm, mẹ phải hú hồn hú vía cho anh sống lại. Những lần ấy, trong đôi mắt sâu của con, bà thấy ứa ra hai giọt nước.

Cả nhà nàng đang đói, đứa em nhỏ của nàng không còn đủ sức để khóc. Nó như một đọt rau héo trên tay mẹ. Cha phải trốn xuống phố làm nghề bốc vác. Nhiều cô gái và cả những bà mẹ trẻ cũng về lại phố bán những thứ ít ỏi trời cho. Chẳng ai buồn nhớ đến trăng ngoài nàng. Lạ một điều, càng đói nàng càng đẹp. Mẹ ngắm nàng mà rơi nước mắt.

Mùa xuân năm ấy, một người trong ban tự quản đem đến tặng nàng rất nhiều gạo, nhiều đường. Có sữa, nhiều hộp cho em bé. Có vải, nhiều thước cho mẹ và nàng may quần áo.

Nàng muốn ném tất cả xuống suối, nhưng mẹ bảo: đừng. Cha cũng bảo: cái lưng của tao cũng sắp gãy rồi. Nhà này sắp chết đói đến nơi. Nó cho mà không nhận là tự đào hố chôn mình. Nhiều người đàn bà cũng nói, em ơi, như thế là được giá lắm đấy, bọn chị rạc ròi cả đêm cũng chỉ mua được vài cân gạo mà thôi.

Nó còn hứa, lấy nhau xong nó sẽ đưa về phố. Trước mắt là nàng, sau đó là cả nhà. Chưa bao giờ sắc đẹp lại có quyền lực lớn to như thế. Cả nhà cùng ừ. Nàng cũng phải tập làm quen với nếp sống mới dân chủ: thiếu số phục tùng đa số.

Trời lúc ấy hãy còn lạnh, nền trời trong vắt. Mặt trăng mới hiện ra, mỏng và đẹp như một nụ cười. Nhưng chỉ một thoáng, trăng lại chìm vào núi rừng. Nàng phải chờ trăng lớn lên mới có thể theo trăng đi tìm anh. Và anh chắc cũng vậy.

Rồi trăng hờm hờm và sau cùng trăng chín vàng hực. Trăng đưa nàng đi trên một con thuyền có những cánh buồm mỏng như lụa. Nàng lại đi qua những cánh đồng, những dòng sông, những phố chợ, cả những hố bom chưa kịp lấp. Đi mãi, nhưng chỉ một mình. Đi mãi tới khi trăng mỗi một vẫn không gặp được anh. Đêm ấy, nàng muốn nằm chết ở chỗ hai người đã từng yêu nhau.

Còn anh, trời nhiều sương đêm và hãy còn gió bắc nên mẹ anh vẫn chưa mở lại cửa sổ. Qua khe cửa, anh biết là có trăng sáng bên ngoài nhưng không biết làm sao để gọi mẹ. Anh nằm nghe tiếng gió thổi, tưởng chừng như tiếng bước chân của nàng xạc xào trên lá khô.

Đêm sau, báo đài cả nước báo tin có nguyệt thực toàn phần. Nhưng giữa núi rừng, chẳng ai buồn biết trên trời sắp có chuyện lạ. Không đợi mọi người ngủ say, nàng đã lại nương theo ánh trăng đi tìm anh. Nàng không lang thang giữa đất trời mà đến ngay thành phố. Nàng tin rằng anh đang ngồi trên một ban công nào đó. Trăng ở phố xanh xao ốm yếu, nhưng vẫn đủ soi sáng bước chân nàng. Đi qua những mái nhà, những sân thượng trên cao ốc, qua những mái chùa cong vút và cả những tháp chuông dốc ngược, qua hết ban công này đến ban công nọ nhưng vẫn chưa gặp được anh.

Lúc ấy đã quá nửa đêm. Một vệt đen xuất hiện trên mặt trăng như một cái bết nhỏ. Rồi bết lớn dần, lớn dần như một con gấu đen cuộn mình ôm trọn cả trái bóng.

Dân phố nhiều người thức đợi. Người ta chỉ chỏ, nói cười. Khi bóng đen phủ kín mặt trăng, người ta trông thấy một luồng ánh sáng như sao băng rơi từ tầng lầu thứ mười tám xuống đất.

Đó là lúc nàng bước hụt chân.

Sau cánh cửa kia, anh nghe nhói trong tim và không bao giờ mở mắt ra nữa.

Khuất Đầu